

O'zingni angla!

Hurriyat

Mustaqil gazeta

Gazeta 1996-yil dekabrdan chiqa boshlagan ★ Elektron manzil: gazhurriyat@mail.ru ★ www.uzhurriyat.uz ★ 2020-yil 10-iyun, chorshanba ★ № 19 (1183)

Шавкат МИРЗИЕВ:

“Кейнинг йилларда кўшини давлатлар билан чегародо жойлардаги кўп маммаларни хал килишга эршидик. Сўхдаги воқеалар киргиз халки билан дўстликнига, борди-келдимизга, режаларимизга таъсир килмаслиги керак. Вазмиин, сабр-токазли, меҳр-окибатли бўлиши миз зарур. Кўшичиллик — минг йилчиллик. Халқларимиз елжади бўлиб, бир-бинани хурмат килиб яшаши керак”.

(Президентимизнинг ахоли ҳебти, ижтимоий-иктисадий испоҳотларининг бориши, йирик пойшатлар билан танишиш мақсадидо жорий йил 5-6 юнь кунлари Фарғонга вилоятига ташрифи давомиди айтган сўзидан).

ГАЖАКДОР ҲИКМАТ

Муаммога оммавии аҳборот восита-лари ходимлари аралашгач ва чигал-ликларни, яъни Ҳазорасп туман ИИБ тер-говчилари қаерда “қовути туширгани”ю, қайси жойда ҳақиқатга терс қарагани бир-ма-бир таҳлил қилиб кўрсатиб берилгач сочлари қировдай оқарган Раҳимберган оға елкасидан тог ағдариди.

⇒ 3-бет

АДИБНИНГ «ХАНДОН ПИСТА»ЛАРИ

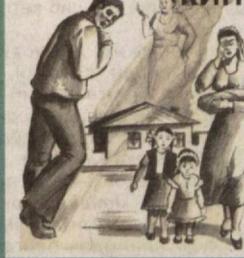

Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ ёзувчиси Сайд Аҳмаднинг ҳаёт ва иҳоди йўлини ўйласам, қалбим энтишиб кетади. Бундай оғир синовларга дош берган улкан тақдир ўзбек адабиёти саҳифаларида камдан-кам учрайди.

Юртимиздан истиқлол қўлга киритилганда севимли адаби-миз 71 ёшда эди.

⇒ 7-бет

КИПРИДАГИ БИР ТОМЧИ ЁШ

Аслида Ризамат ота билан Мўъта-бар аз кенжатоин Шерматни уйлантираётганида келин танлашда адаши. Ахир Шоҳида эндинига 9-синфин ту-гаттан, ҳали балогатга етиб улумраган қиз эди-да. Аммо кариндош-уругчилик ришталари узилиб кетмасин дейишиди.

⇒ 8-бет

ҲАМКОРЛИК

Инвестор 100 фоиз молиялаштиради

Бир вақтлар қаттиқ шамол турса: “Ов, эҳти-
ётингни қўл! Шамол бошланди, энди чироқ ўчади”,
дерди қатталар. Замоннинг зайнини қарангни,
кучли шамолдан ҳам яхшигина электр токи олиш
мумкин экан.

“Ўзбекистон Миллий электр тармоқлари” акциядорлик
жамияти матбуот хизмати маълумотига кўра, яқинда Ўз-
бекистон Республикаси Инвестициялар ва ташки савдо
вазирлиги биносида Ўзбекистон Республикаси Прези-
дентининг 2019 йил 2 апрелдаги “Ўзбекистон Республи-
каси ва Бирлашган Араб Амирликлари ўтрасиди икк

томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва кен-
гайтириш чора-тадбирлари тўғрисидағи қарори асо-
сида Навоий вилоятининг Зарафшон шаҳри худудида
“Куввати 500 МВт бўлган шамол электр стансияси ку-
риш” лойиҳаси юзасидан Ўзбекистон Республикаси
Энергетика вазирлиги, «Ўзбекистон Миллий электр тар-
моқлари» акциядорлик жамияти ҳамда Бирлашган Араб
Амирликларининг «Masdar Energy» компанияси ўтраси-
да видеоконференция шаклида бўлиб ўтган музока-
раларда ўзаро келишув битими имзоланди.

Битимга асосан ушбу инвестицион лойиҳанинг уму-
мий қўймати 825 миллион АҚШ доллари хисобида баҳо-

ланган ҳамда инвестор томонидан 100 фоиз молия-
лаштирилиши назарда тутиплан. Ушбу компания ўтган
йилнинг октябрь ойида ҳам давлат-хусусий шерикчилик
асосида Навоий вилоятидан 100 МВт кувватта эта қўш
электр стансиясини куриш бўйича ўтказилган тендер
савдосида голиб деб топилганди.

Мазкур лойиҳаларнинг амалга оширилиши мамлакати-
мизнинг энг чекка ҳудудларини ҳам электр энергияси би-
лан сифатли таъминлаш даражасини ошири, соҳадаги
қатор муаммо, камчиликларни бартараф этса, ажаб эмас.

Ўз мухбиришимиз.

ГАПЛАШАДИГАН ВАҚТЛАР

Таникли ёзувчи ва таржимон
Олим Отакон билан сұхбат

Хаётда энг рост сўзни, энг доворак
сўзни миљлат дардени ўз дарди деб
биглан ёзувчи айти олади, шоир айтади.
Шу боисдан ҳам ҳалқ шоизларга
ишина, ёзувчига “миљлат вижедони” деб қарайди. Буёнг ҳаётнинг,
жасамининг муаммолари қалашиб ётган бир пайтда ижодорининг ўз
кораси ичига қамалиб олишига ҳаққи иўқ! Чунки ҳалқ ҳам, миљлат ҳам
ундан кечикмайдиган, ўз вижедонига ойнага бўлсан янглиг қарайдиган
Сўзни кутмокда.

Биз бугунги адабиётнинг жасамиятдаги ўрни, айниқса, ўзбек
таржимачиларининг нуфузи, таржимачилариниң заҳматлари ҳақида
таникли ёзувчи Олим Отакон билан сұхбатладик. У “Болалик
кабутари”, “Оқиқом ҳаёллари”, “Озод қўшилар ҳақида кисса”, “Адоқис
қўчалар” каби китоблар музалифи, Ҳулио Кортасарининг “Биз
Глендан шундай яхши қўрмасиз”, Ясунари Кавабатшининг “Ок гуллар”
китоблари, ва қўйлаб ёзсан юйнабарлар асарларининг таржимони
сифатида машҳур. Марҳамат, азиз мушатарий Сизни ёзувчи билан
козма-из қолдирасиз!

— Истайсизми-йўқми, ёзув-
чи-шоизлар гисбабатан жасамият-
нинг илгор бир ҳамлами сифа-
тида муносавабатда бўлиб ке-
линиди. Бирок қайдисидир (хозир
номини эсломадим) рус ёзув-
чининг фикрларига кўра, та-
биятдан баҳра олиш, гул-
ларга соатлаб төрмумиб завъ
түйши, фасллар алмасинуви-
дан таъсирланиш, бу ижодор-
нина мутлако ўз қалбига дахл
қиласиган ҳодисалар, яъни жа-
миятга мутлако дахлисиз... Сиз
бу фикрларга қандай қарайдисиз?

— Йоқи... Буни қандай тушуниш ке-
рап, бу учун нималар қўлиш керак?
Бу жуда катта муммом! Аслида
ёзувчи ўзи шундай, туриш-тур-
муши билан жасамиятнинг илгор ва-
килидир. Ҳар бир ходиса, жасамият-
даги ҳар қандай вояқа унга таъ-
сир этади, таъсир этмай иложи
иўқ! Оддий нарса: ёмғир ёғалти,
капталар учди, қор учунлади,
бона сугуя калпа ташлади, қо-
вунни сўйуб роҳтанди — булар-
ниң ҳаммаси ёзувчи,
таржимони ёзувчи учун ҳам унинг қўл-
фи-дилли бирдан очи-
либ кетади.

МАШХУР НАШРЛАР

Ҳаётимиз газета-
ларсиз ва китоблар-
сиз бўлишини та-
саввур қилиб кўрган-
мисиз ҳеч?! Газетасиз
ўзингизни қандай ҳис
этгансиз? Мен та-
саввур қилиб кўрган-
ман. Қаттиқ қўрқан-
ман. Бу қўрқув пулсиз
қолишдан ҳам, оч қо-
лишдан ҳам даҳшат-
лироқ қўрқув эди...

ҲАР ҚАНДАЙ ЯНГИЛИК ЧОП ЭТИШГА ЛОЙИК!

ёки “Титаник” бортида “Нью-Йорк таймс” бўлганми?

Бироқ бозорчча бу аянчли
хукмдан олисдамиз. Ҳа, ҳайри-
ятки олисда! Қолаверса, маъ-
рифат очарчилигидан кўрқкан
одамлар миллионлаб ададда
газеталарни сотиб олиб ўқиши-
мисда. Жаҳон адабиёти шоҳ
асарларида, хориж фильмла-
рида бўльда урмайдиган битта
эпизодни тилга олиш мумкин,
нонушта билан бирга кундаки
хамроҳига айлангани аниқ!

Дунёнинг қанчалаб учоқла-
рида, поездларida, кема борт-
ларида бу газетанинг жойи
ҳам, ўқувчиси ҳам нақд. Ҳатто
чўқиб кетган “Титаник” қаъ-
рида ҳам “Нью-Йорк таймс”-
нинг ўтли мақолалари Атлан-
тический тубидаги маржонлар билан
“тиллашиш”га имкон топган бўлса,
ажаб эмас!

ШУНДАЙ ДЕДИ

Рахмат МАМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Махалла ва оиласи қўллаб-
куватлаши вазiri:

— Давлатимиз раҳбари томонидан ҳар
бир оша, кўча ва маҳаллаларимизда “Обод
хона-дой — обод кўча — обод маҳалла” та-
мойилини кенг жорий этиши бўйича бел-
гилаб берилган вазифаларни барчамиз,
аввало, ўз иш услугимиз учун асосий та-
мойил сифатида белгилаб олишимиз, бу
гояяларни кенг жамоатчиликимиз орқали
халқларимиз турмуш тарзи ва маданиятига
синедришишмиз лозим.

1 Кейинчалик, орадан қарийб олтмиш йил ўтгач, 2000 йили, ёши саксондан ошиб, фарзандлари билан рози-ризоликда Яратганга омонатини топшириш фурсати етганида, Элчи Абдусаломов бу манзараны бот-бот эслар, кўз олдига кетлияр экан, "отам, раҳматли, жуда бардошли одам эди", дейди ва хоргин кўзлари, козлари ёришиб кетади.

Фарзанд доғи эззи ташлаган Абдусалом бобо камсумк ва камгап бўлса-да, ичимдагини топ эмасди.

— Шошилмасанг бўларди, болам, деди.

Ўғил кенг пешонасини силади:

— Одамларнинг кўзига қарай олмаяпман, ота. Мендан бошқа ҳамма кетиб бўлди...

— Сени олмайди-ку? Аканг шахид кетган...

— Олади. Ўзим ариза бераман...

— Майли... Барака топ, ўғлим!

Ота қадок кўлларини дугога очди, хира торгтан кўзларидан оқаётган ёш юзларни беаёв кўйдираётган она кўшиди:

— Е Худонданди карим! Боламизни ўзинг паноҳингда асрар!

Икки кундан сўнг бағрига босиб хайрлашар экан, ота:

— Дадил бўл, ўғлим! — деди овози титраб. — Кўришига ўрганма. Ўргансанг, кўп кийналсан. Эсингда тут: Гитлернинг эмас, Худондинг айтгани бўлади!

Балки бу гаплар бугун кимларгадир муаллифинг тўқимаси бўлиб тутилар: "Жа-а, опочади-да, бу, журналистлар! Бандаси жаҳаннамга ҳам ўзи илтимос килиб кириши мумкинми?".

Мумкин!

Ўша банданинг ори, номуси бўлса, кириши мумкин!

Кишилогоғи қурол кўтиришга курби етган эркакнинг ҳаммаси фронгта кетиб, зри, отаси, ўғли, ака-укаси жангоҳларда көн кечиб юрган чол-кампир, хотин-халж, бола-бакрингни орасида ўши осий бандада — йигит ёлғиз ўзи серрайб қолган бўлса. Уларнинг аламли, гамномига нигоҳларига, тъналарига дош бериши ўшимдан қаттиқ азобга айланса, Ватани ва ҳалқининг тақдирни хавф остида қолса, жаҳннам ўтига киради!

Ҳеч кимни, ҳеч қаҷон урушга кетгуглик килмасин!

Ўн тўқиз ёшли Элчибий онаси қавиб берган чопонини аскарлик шиғлига алмаштириди. Каттаркўғоннинг бикинидаги ҳарбий машҳ майдонида умрида биринчи марта кўлига миљтиқ олди.

Сўнг поезд уни минглаб тенгқурлари каби Оврупа томонларга олиб кетди. Йўл-йўлакай уланган вагонлардан эшалон чўзилиши, улардан жой-олган навқирон йиғитларнинг сафи кенгайб бораверди.

Бундай эшалонлар Иккинчи жаҳон уруши даврида ўзбекистон, тўрт ярим миллионлик Ўзбекистон аҳолисинин бағридан суғуриб олиб кетган фарзандлари — қарийб икки миллион. Шунча одам урушга сафарбар этилган.

Москвага йигрма чакирим қолганида эшалонни икки самолёт ўққа тутди. Изидан "кора кузгунлар" галаси бомба ёғидиди.

Киёмёт кўпди.

Боягина бир-бiri билан чак-чаклашиб келаётган қанча йигит вагонлардан сакраб, оқ дастурхонга ағдарилган седанадек сочилиб кетди. "Оҳ" дейишга ултурмай, тутдай тўклиди.

"Дадил бўл, ўғлим!".

Абдусалом бобонинг иккинчи ўғли, кечаги дехон йигит, эндиғи оддий аскар, Элчибий Абдусаломов биринчи марта ажал билан шу зайлда бақамти келди. Урушнинг даҳшатини, боскиниларнинг вахшийлигини, инсон умрининг омонатлигини, ҳаётнинг ширинлигини, тинчликнинг қадрани шу кўйда англади.

Бирор ортиқа вахимага тушмади: "Гитлернинг эмас, Худондинг айтгани бўлади!".

Ёвга қарши жангларини Москва осто-насидан бошлаб, Берлингача давом этириди.

Назаркарда

Мен бугун 1-Украина фронти таркиби-даги 307-ўқчи девизияси, 109-ўқчи полканини катта сержантни Элчибий Абдусаломовнинг қарийб тўрт йилга чўзилган қирғинбартотда неча душманни ертиштиб, не бир жасоратларга нойил бўлгани, қандай жанговар ва давлат мукофотларига лойик кўрилганини бирмабир санамоқчи, уни кўкларга кўтариб, мақтамоқчи эмасман.

Содик ва собиқ жангчи мақтovга зор эмас.

Ватан ва халқ ёзвирофи — мукаддас!

Маҳобат музолосатларга тоби ўйк Элчибий Абдусаломов байрамларда, ўзи айтмоқчи, "пошшой либосини" кийганида, костюмiga тақилган орден-медалларнинг оғирлигидан "бели буқчайб коларди".

Неваралари кўп сўрашарди: "Мана бу орденин қаёда, ҳечон олгансиз, бува? Бунисини-чи?"

У аксари собиқ жангчilar сингари урушда кўрган-кечиргандар ҳақида га-пириши хушламас эди. На уйда, на расмий, норасмий учрашувларга чорланганида. Тан ярасининг битиши осон, қалб ярасининг юзини њеч қаҷон кўтіп босмайди. Жангчидан уруши ҳақида сўрагандан кўра, кўлига кетмон, ёғининг оғизига кўчди.

Снарядларнинг танасида қолиб кетган ва рентгенга солинганида кумушдек ялтираб кўринадиган пўлат парчалари нинадек санчилётганига қарамай, бир пасда ўйнаб-кулиб кетмонлаб ташлайди ўша ерни.

"Баракалла! — деди кейин ажин босган пешонасидағи терни артар экан. — Баракалла, бўтам! Маза килдим!"

Бундай фарҳали дамларни Элчибий Абдусаломовнинг фарзандлари, неваралари, ҳамкишлеклари кўп кўрган.

Шундай бўлса-да, айрим воқеаларни ҳумчоқнадаги қайнок чойни хўплайхўйлай айтиб берган. Айтар экан, ҳар гал қора терга тушиб кетган.

"Юсуф ака деган кўп яхши одам бўлгич эди. Келбати, раҳматли, Йўлчи акамга тортиб кетарди. Асли ўзи Иосиф. Иосиф Левин. Ота-онаси руҳоний ўтган. Мен "Юсуф ака" дердим. Новчагина бўлгани билан, ўзи аргамидай ингича, мендан бир-икки кўйлакни кўпроқ тўзиган йигит эди. Худо билимдан берган, тоза кўнгилдан сийлаган. Лекин қизларидан сийлаган. Сал нарсага каловланиб, гапини йўқотиб кўяди. Иккаламиз бир-биримизга ботиши, ака-ука тутинган эдик. Ай, одамнинг яхиси эди-да, бечора! Қанча яхши йигитлар жувонмарг кетди-я.. Санаб-саноғига етолмайсан. Тирик юрганида қанча яхши ишлар киларди-я, бечоралар!.."

Танклар ортида бир гала пиёда кўринди — никобланган — оқ ҳалатда. Илғаш кийин.

"Йигирмата экан, ярамаслар! — деди кимдир. — Ҳар танкнинг оркасида ўнтадан!"

На пулемётидан, на тўпидан ўт очмасдан варанглаб келаётган икки танк тўйкусдан икки томонга бурилди.

"Юсуф ака, сиз — ўнга ўтинг! — деб бўйруқ берди энди Элчибий. — Мен — чапга! Колгандар —

Элчибий яқинлашиб қолган фашист пиёдадарини мўлжалаб олди. Икки душман кулади. Чандаги танк оқопнинг ўртасига, ўт очилган томонга кескин бурилди.

"Жуфтлаб боғланган гранатани шулаган кўлларим терлаб кетганини хозиргиди эсмади, — деб ҳикоқ қилган ўзи кейинчалик Элчи бобо. — Газаб келганида жонинг ҳам кўзингга кўринмай кетади. Душман бесўйнай танкини тўғри устимга ҳайдади".

Бундай пайтда танк оқопни ўйиб-ўпирб, жангчининг устида гир айланади ва уни лойга кориб ташлайди. Тирик қолиши гумон. Элчи Абдусаломов энг сўнги сонида ўзини ўнгга караб отди. Икки думалаб, жойидан узоқлашиди. Ўттиз метрлик оқопди икки баҳайт танк бирбира бақами юролмайди.

Бўлинма сардорининг умиди шундан эди.

Атрофига лой сачратиб жойида айланади таҳтаган ажал машинасининг пўлат занжирни унинг этигига тегиб ўтгандек бўлди. Кўш граната танкнинг энг заиф жойи — тагига бориб тушди.

"Одессага бораману педтехникумга ўқишига кираман, — деди тош кўча бўйидаги ҳарракка чўккан Иосиф. — Мактабда болаларга дарс бераман. Умримнинг охиригача кўйимга курол тугул, ош пиоч ҳам ушламайман. Ушламайман, вассалом! Уйланаман. Бир этак боламиз бўлади... Сен-чи, Сен нима киласан, Элчи?"

Унинг каршисидаги бетон тўсиқда, сафар халтасининг устида омонатгина ўтирган ука орзуманд ақасидан бундай савонли илгари ҳам кўп эшиганди. Ҳар гал ҳар хил жавоб беради: мен ҳосилотликка ўқийман, дўйтири бўламан, дех-кончилик қиласан...

Элчибий ҳамкишлеклари билан бирга яна кетмуно белга, замбили чўкича ёпиши. Кундузлари ариқ олиб, тунлари ертла ковладилар. Шу зайлд, аввал ўн, кейин йигирма чоғли рўзгор "ўйли бўлди". Ертўлалардан бири ёш оиласи раиснинг ҳам уйи, ҳам идорасига айланди.

Душман ўтмолмайди!

ОМОНАТ ВА МАТОНАТ

Кёнигсбергнинг озод қилиниши. 1945 йил апрель.

ишига солса, ҳар қандай жангда кўли ба-ланд келишига ишонарди. На ўқ олади, на снаряд.

Элчи Абдусаломов бир фазилати билан куролдошларининг назарига тушган эди: ҳар қандай шароитда, ҳар қандай хавф таҳдид согланида, ўзини йўқотиб кўймайди. Буни кўллар жўймардикка йўйса, бирорлар совуконлигига деб билар, бошқалар зехнининг ўтирилигидан кўрарди.

Сочларига оқ оралаган мактаб ўқитувчисидан то энди ўн саккизга кирган йигитчага жанг қилаётган ўн бир кишилик бўлнишада таҳлика бошланса, ҳамма шу нозиккина ўзбекинг оғизига қарамади. Назаркарда.

Бошликлар Иосифни бўлинма сардорлигига тайинламоқчи бўлганида, яхудий йигит дарҳол рад килди: "Кўнимдан келмайди! Элчи бўлсан. Мен хат-хужжатида карашиб турман!"

Оникки "Тигр" ("Арслон") қалин қорни кумдек тўзигитиб, масти түядек даҳшат соилиб келаверди. Бу курол, улай-булай кўшининг эмас.

...Икки "Тигр" ("Арслон") қалин қорни кумдек тўзигитиб, масти түядек даҳшат соилиб келаверди. Бу курол, улай-булай кўшининг эмас.

Жангчилар киска муддатли сокинлик чоғларида бирласи тин оғлиси келади. Урушкинни унтишига уриниб, кейинги хат-хужжатида карашиб турман!"

"Граната!", деб пичирлади сардор.

"Гранатани тайёрланг!", деган кўрсатма истехом узра оғиздан-оғизга кўчди.

"Бир пайт қарасам, Юсуф ака тепамда турибди, — деб хотирлар эди Элчи бобо. — Кўзларидан даҳшат котиб қолган. Дағ-дағ титрайдай, бечора...

Фақат иккимиз тирик қолган эдик...

Бир-биримизни сяяб, ўрнимиздан турдик. Ағдарилгандан икки танкни жойида тутаб ётари. Мен пулемётимиз излашга тушдим. Юсуф ака бакириб юборди: "Кўй ўша,

яна ёлғиз қолади. Шунча ўил ўтар юриб, уларни ўйлига зору илҳақ қилгани етмайдиси?..

Нимадир Гумбуллаб кетади...

Ука бир ҳафтадан сўнг ҳарбий шифохонада ўзига келди. Чиппа битган кулоги эшиганди. Танасининг соғ жойи йўқ. Доколаб ташланган. Яна контузия.

Акасини сўрайди.

"Иосиф ҳалок бўлди, — деб қоғозга ёзим кўрсатади ҳамшира. — Снаряд тағида...

Н

Сардоба сув омборининг мўртлашган ҳудудидан сув сизиб чиқиши оқибатида ўзага келган тошқин нафақат ушбу ҳудуд аҳлини, балки меҳнаткаш ва фидойи ҳалқимизни янада жисплостириди. Кутимаган фалокат юртдошларимизнинг бир-бирига аҳил, ҳамжиҳат эканлигини намоён этди. Шу юртнинг фарзандиман, деган инсон борки, фожия оқибатларини бартараф этишга интилди. Ҳар ким қўлидан келганича, имкони қадар Сардоба аҳлига ёрдам кўрсатди.

Сардобаликлар фаровон турмуш шароитига қайтмоқда

БУНДА ҲАЛҚ БАНКИ ЯҚИН КЎМАКЧИ БЎЛАЯПТИ

Энг асосийси, давлатимиз рахбарининг шахсан ўзлари тошкни оқибатларини бартараф этишда муҳим қарорлар қабул килди. Фото рўй берган ҳудудга шахсан бир неча бор бориб, тузилган ичиши-гуруҳга ва тегишли мутасаддиларига зарур топшириклар берди.

Тошкндан талафот кўрган туманларинг аҳолисини моддий ва маънавий жиҳатдан ҳимоя килиш, иктисодий шароитини яхшилаш, ушбу ҳудудда кичик тадбиркорлик ҳамда ўрта бизнес фаолиятини кўллаб-куватлаш маҳсадида, вилоятнинг Сардоба, Оқолтин ва Мирзаобод туманларида умумий киймати 2,181,3 миллиард сўмни ташкил қилган, 9864 та янги иш ўринлари яратилиши кўзда тутилган, жами 323 та лойханинг манзилли дастuri ишлаб чиқилди.

Ҳудудда амалга оширилаётган кенг кўламни янгиланиши — Янги Узбекистоннинг барпо этилиши режалари асосида бунёдкорлик ишлари тезкорликда давом этаяпти. Одамлар яна ўз манзиларига қайтиб, олдинги ҳаёт тарзини тикламоқда. Қайта курилган ёнки таъмирланган

ўй-жойлар эгаларига топширилмоқда.

Албатта, бу жараёнда қурилиш-жизозлаш ташкилотлари қатори, молия муассасалари ҳам яқиндан кўмаклашмоқда. Жумладан, акциядорлик тижорат Ҳалқ банки сув тошкнидан талафот кўрган ва

хавфисиз ҳудудларга эвакуация қилинган Сардоба, Оқолтин ва Мирзаобод туманларининг 17 та маҳалласида яшовчи, жами 5617 нафар фуқаронинг маблаг масаласида ортиқча қийинчиликлар юзага келишининг оддини олиш маҳсадида керакли чора-тадбирлар-

ни кўрди. Ёшига нисбатан пенсия ҳамда бокувчисини йўқотганилик, ногиронлик нафакасини олувчиларга 3,4 миллиард сўм маблаг уларнинг яшаб турган манзилларига етказиб берилди. Фуқароларга нафакаларни тарқатиш ишларидан қарантин талабларига тўлпик риоя этилди.

Бундан ташкари, Марказий банк Сирдарё вилояти бош бошқармаси ва Ҳалқ банки Сирдарё вилояти филиали ҳамкорлигига ташкил этилган штабларга 27 та пластик карточка йўқотилганлиги тўғрисида келиб тушган мурожа-

лаш маҳсадида 153 миллиард сўмлик, 1671та янги иш ўрини яратишга қаратилган, 83та лойиҳа амалга оширилмоқда. Бугунги кун ҳолатига кўра, ушбу дастур бўйича 64 та лойиҳага 12,9 миллиард сўм миқдорида кредит маблаглари ажратилди. Масалан, Оқолтин тумани "Бобур" СИУ ҳудудида жойлашган "Шуҳрат Диамонд" МЧЖнинг банк билан ҳамкорликда кооперация усулида аҳолига тарқатишга мўлжалланган 500 бош қорамол ва 2000 бош кўйчилик-чорвачилик лойиҳаси амалга оширилди.

Маълумки, Ҳалқ банки ҳудудда чорвачиликни ривожлантириш ишларига биринчирилган. Айни пайтда бу борадаги бажарилган ишлар салмоқли кўриниш олмоқда. Режадаги юмушлар ҳам талайгина. Янни, молия муассасаси томонидан 2020 йилда вилоятда чорва моллари бош сонини ошириши, ахолини сифатли, арzon сут ва гўёт маҳсулотлари билан тъминлаш максадида умумий киймати 129,2 миллиард сўмлик (бундан 5677 бош наслии қорамонни четдан келтириш мўлжалланган), 36 та лойиҳага рўёба чиқарилishi режалаштирилган, натижада 551 кишининг бандлиги тъминланади.

Бундан ташкари, Ҳалқ банки томонидан Сардоба, Оқолтин ва Мирзаобод туманлари иктисодий шароитини яхшилаш, уларнинг тадбиркорлигини кўллаб-куватлаш учун 58,2 миллиард сўмлик, 73 та лойиҳа рўёба чиқарилishi режалаштирилган, натижада 551 кишининг бандлиги тъминланади.

Бизни қуонтиргани, Ҳалқ банки ҳалқ хизматига доим тайёр эканлигини яна бир бор исботлашмоқда. Одамларни кийнаётган ва қизиқтираётган масалалар банк мутахассисларининг ижобий ҳал этиляпти. Банк сармояси асосида кўмакка мухтоҷ тадбиркорлик субъектларига қайта иш бошлайти. Ички бозор сифатли маҳсулотлар билан бойиб, экспорт кўлами кенгайиб бораёттирилган. Ахоли бандлиги ва турмуштарни яхшиланапти. Зоро, молия муассасаси жамоасининг ўз олдига кўйган бош маҳсади ҳам шу.

Банк Ахборот хизмати.

атга кўра, уларга пластик карточкалари белгул тикилаб берилди.

Яна бир муҳим жиҳати, Ҳалқ банки томонидан манзилли дастур ижроси доирасида талафот кўрган ҳудудларнинг иктисолидан, жами 109 нафар аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига, 3,6 миллиард сўмлик кредит мабла-

рилмоқда.

Шунингдек, Сардоба, Оқолтин ва Мирзаобод туманлари ҳудудида "Ҳар бир оила — тадбиркор" давлат дастури ижроси юзасидан, жами 109 нафар аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига, 3,6 миллиард сўмлик кредит мабла-

Даромад тошиш йўлилари кўп

Акциядорлик тижорат Ҳалқ банки эса Сизга энг осон ва фойдали хизматларни тавсия қиласди

Кўлингизда ортиқча сармоянгиз борми? Уни қандай ва қаерга ишлатишни билмаяпсизми? Албатта, бундай ҳолларда сиз ҳам аксарият одамлар танлаган йўл — үй-жой, автомобиль ёки бошқа мулк сотиб олмоқчисиз. Бу ҳам тўғри танлов. Лекин пул ҳараратда бўлса янада фойдали. Бунда эса сизга Ҳалқ банкининг омонатлари қўл келади. Ушбу масалада биз сизга мазкур молия муассасаси томонидан яқинда амалга киритилган миллий валютадаги "PROGRESSIVE" омонат турини тавсия қиласмиш. Банк мутахассисларининг айтишларича, ушбу омонат мижозлар учун ҳар томонлама қулаёт ва даромадли экан.

Омонатга маблағлар нақд пулда ёки пластик карточка орқали қабул қилинади. Омонатга ҳисобланган фоизлар мижознинг ҳоҳишига қараб, ойма-ой тўлаб берилиши мумкин. Омонат муддати эса 24 ой.

"PROGRESSIVE" миллий валютадаги муддатли омонатига фоизлар пулингизни қанча вақтга жойлаштиришингизга боғлиқ. Қисқа қилиб айтганда, пулингизни банкда қанча кўп сақлассангиз, шунча кўп фойда кўрасиз. Вақт сизнинг фойдангизга ишлайди.

Яни:

- » 12 ойгача йиллик 20 фоиз;
- » 13 ойгача йиллик 21 фоиз;
- » 14 ойгача йиллик 22 фоиз;
- » 15 ой учун йиллик 23 фоиз;
- » 16 ой учун йиллик 24 фоиз;
- » 17 ой учун йиллик 25 фоиз;
- » 18 ой учун йиллик 26 фоиз;
- » 19 ой учун йиллик 27 фоиз;
- » 20 ой учун йиллик 28 фоиз;
- » 21 ой учун йиллик 29 фоиз;
- » 22 ой учун йиллик 30 фоиз;
- » 23 ой учун йиллик 31 фоиз;
- » 24 ой учун йиллик 32 фоиз.

Кўриниб турибдикни, маблағингиз банкда қанча кўп сақланса, даромадингиз ҳам ортиқ бораверади.
Бу жуда катта куляйлик, албатта.

"PROGRESSIVE" — оддий қилиб айтганда, "тобора ўсиб борувчи", "кўпаючи", деган маънони англатар экан. Демак, маблағингизни Ҳалқ банкининг ушбу омонат турига кўйинг.
Кам бўлмайсиз.
Сармоянгизга сармоя қўшилади.

Банк Ахборот хизмати.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ САИД АҲМАД ТАВАЛЛУДИННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ

Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ ёзувчisi Said Аҳмаднинг ҳаёт ва ижод ўйлини ўйласам, қалбим энтикиб кетади. Бундай улкан ва оғир синовларга дош берган тақдир ўзбек адабиёти саҳифаларида камдан-кам учрайди.

Юртимизда истиқолол қўлга киритилганда севимли адабимиз 71 ёнда эди.

Sайд Аҳмад қатагон даврининг иккичи тўпкинига дучор бўлган, қамоқ азобларини торгтан ижодкор эди. Халқимиз бу ҳақда яхши билади, негаки кўп ёзишган. У "аксилшўровий миллатчилар гурухи аъозси, зарарли фоялар тарбиботчиси" сифатида 25 йилга хукм қилинади, Қозигистоннинг Карагандага вилояти Жезказган лагеридаги бўлади. Унинг "Қоракўз мажнун" ҳикоялар тўплами бу ҳақдаги аччик ҳақиқатни рўй-рост ифодалайди. "Борса келмас" лагеридаги 4 йил азоб чеккан, ҳаётнинг турил синовларини бошдан кечирган адаб "Халқлар дохийси"нинг ўлимидан сўнг, "айби" юмшатилиб, турмадан озод этилади.

Сайд Аҳмад дастлаб "Муштум" журналида, кейинчалик Ўзбекистон телерадиокомпаниясида, сўнг "Шарқ юлдузи" журналида ишлаган эди. Унинг биринчи ҳикоялар тўплами "Торттик", "Рахмат, азизларим" каби ҳикояларидаги Иккичи жаҳон урушининг даҳшатли оқибатларни рўй-рост тасвирлаиди.

Шу-шу ўзбек адабиёти осто-насида истеъодли ёш ёзувчи кўринаёттани адабиёт ахлига маълум бўлди. Сайд Аҳмаднинг ўсмирилк-ёшлиги чоғлари Иккичи жаҳон урушини йилларида тўғри келди. Бу адабнинг ижодига сезиларни таъсир кўрсатди. Адаб "Хазина", "Хай-кирик", "Рахмат, азизларим" каби ҳикояларидаги Иккичи жаҳон урушининг даҳшатли оқибатларни рўй-рост тасвирлаиди.

Сайд Аҳмад ҳикояларida тас-вирлаши лозим бўлган ҳар бир воеадан фалсафий умумлашма чиқарди, воеаларни таъсирчаник билан ифодалайди, бадиий тасвирнинг хилма-хиллигига ёришишга интилади. "Чўл бургути", "Ўрик домла", "Лочин", "Одам ва бўри", "Бўстон", "Тўйшибоши" каби катор асарлари адаб ижодида ҳам, ўзбек насирида ҳам янгилек бўлди.

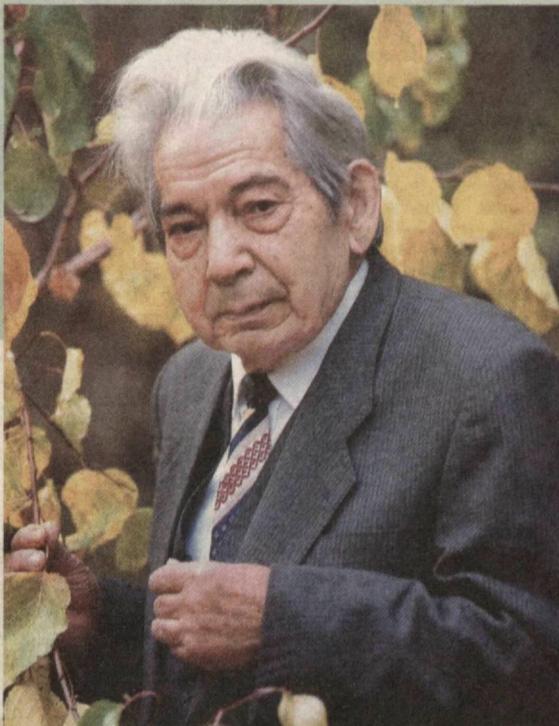
"Сайд Аҳмаднинг "Кулгининг кааш этилмаган маънолови кўп..." кўзининг бу хилдаги ҳали очилмаган сирлари, сеҳрли жилолари беҳисоб" деган гаплари бежиз эмас. Сайд Аҳмад Абдулла Қаҳҳордан кейине

ўзбек адабиётида моҳир ҳикоянавис, ўтиқр ҳажвчи, ҳалқимиз севин ўқидиган кўплаб асарлар муаллифи. Ўзбекистон ҳалқароғи изходи-низе ўзига хослигини бу кулгиларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Кулги айбининг биш қўроли ҳисобланади. Сайд Аҳмад яратган образларнинг бетак-рориги кулиғи орқали янада жозигибди, ёрқинроқ қўринади", деб ёзганди ўзбекистон ҳалқ ёзувчisi Одил ёкубов.

Сайд Аҳмад шундай деганди: "Аввало, ҳажвчи ҳалқ тилини, шу тилинг бутун рангларни оҳанларини бошқаларон кўра нозик ҳис қиласиган ва уни жуда чиройли қилиб, одамлар неҳрасига табассум пуркайдиган қилиб айтиб бера оладиган маҳорат эгаси бўлмоғи керак. Кулиси осон, куладириш қийин. Қулемисиз ҳаёт гоятди зерикарли бўлшини, кулгининг кундадик ҳаётимизда жуда мухим рўль ўйинани ҳаммамиз билан миз-ку".

Сайд Аҳмад изходининг бу кўркм томонлари, айниқса, ўнинг "Келинлар кўзғолони" ва "Кўйёв" комедияларидаги намоён бўлди. "Келинлар кўзғолони" комедияси ярим дунёни айланниб чиққани ҳақиқат. У шунчалик шуҳарт топдик, одамлар орасида ушбу комедия ҳақида ҳатто латифалар пайдо бўлди. Гўё "Келинлар кўзғолони"ни томоша килиб турган ёш ҳомиладор келинчага томошага залиду туғиб кўйган эмиш.

"Олти ўйлик тақиқлардан сўнг 1979 йилда "Юлдузи тунлар" романим "Шарқ юлдузи" журналида босилиб чиқди. Шунинг қувони билан ёзилишга кунларининг бирда Сайд Аҳмад академ машинкада ёзилган қисқасига табрик хати олдим. Мен эзозлаб, қўзимга суртиб ўқиган бу мактубда

«Сайд Аҳмад баъзан китобхон кулавермаса ўқитниглаб куладиганди, йиглативермаса кўзига ишёз суртиб йиглатади».

Абдулла ҚАҲҲОР.

АДИБНИНГ «Хандон писта»лари

Сайд Аҳмад ака Бобур ҳақида-ги романимни журналда умр ўйдошлари Сайда Зуннунова билан бирга кўп жойларини овоз чиқариб ўқиганларни ҳақида ёзган эди. Шундай катта адиб, "Уфқ" романининг биринчи китоби ҳақида Абдулла Қаҳҳордан буюк устозининг ажойиб мақолоси газетада босилган, театр саҳнасидан "Келинлар кўзғолони" спектакли ўзр муваффақият билан кўрсатилаётган кезларда менга яна шундай ишлак ҳам ёзига вақт топгандари катта олийжоноблик эди", деб ёзганди Пиримкум Қодиров.

Истиқолол кўшидан юраги нурланган адаб күнгун, жўшик ҳажвалиялар, дилбар лирик ҳикоялар яратди. "Хандон писта", "Бир ўчинчинг баҳоси" ва "Йўқотгандарим волтоганларим" каби китоблари, янги "Сайлланма" асарлари чоп этилди. Айниқса, "Йўқотгандарим волтоганларим" эссе-хотиралар китоби ўзбек адабиёти тарихида ноёб асар бўлди.

Агар адабиётимиз тарихига назар ташласак, Сайд Аҳмаддек кўнгли кенг ва саҳий ижодкорлар бармоқ билан санарли. У зот чинакамига жон-тун билан "Мажолис ун-нафоис" эди. "Йўқотгандарим волтоганларим"ни варакласангиз, фикримизга шубҳасиз кўшиласиз. Унда 16 нафар ёзувчи ва шоирнинг ҳаётни ҳақида ютади теран таша тегмаган хотиралар берилган. Мазкур хотиралар китоби ҳақида ўйларкансанда хэлинингизга адабиётшунсо олим Умарали Норматовнинг кўйидаги фикрлари келади: "Йўқотгандарим волтоганларим" каби китоби фикрларни яратади. Аммо "Уфқ" асарини фактинга ушарошиб ва вазиятларда яшаб ўзод этсан, ўшандай замонларда ҳам асл инсоний фазилатларни сақлаб қолгани, ноёб бешдий дурдоналар яратишга ёришилганда адабий жараёнда бу қадар катта мавкеяга эга бўлмасди.

Китоб устоз, академик шоир Faifur Улум ҳақида "Назм чорраҳасидан репортаж" умумий сарлавҳали хотиралар билан бошланади. Унда ҳар бирни адабиётимизда тарихига воеаларни ўйлган ўйиглар, "Вакт", "Бахт тонготари", "Хотим", "Сиёҳдон", "Бизнинг ўйга кўниб ўтинг, дўстларим" шеърларининг туғилиши ва ёзилиш тарихи ва ҳатто ёзилиш жараёнлари воеалари ҳаққоний ёритилган.

Адабиёт, академик шоир Faifur Улум ҳақида "Назм чорраҳасидан репортаж" умумий сарлавҳали хотиралар билан бошланади. Унда ҳар бирни адабиётимизда тарихига воеаларни ўйлган ўйиглар, "Вакт", "Бахт тонготари", "Хотим", "Сиёҳдон", "Бизнинг ўйга кўниб ўтинг, дўстларим" шеърларининг туғилиши ва ёзилиш тарихи ва ҳатто ёзилиш жараёнлари воеалари ҳаққоний ёритилган.

Адабиёт, академик шоир Faifur Улум ҳақида "Назм чорраҳасидан репортаж" умумий сарлавҳали хотиралар билан бошланади. Унда ҳар бирни адабиётимизда тарихига воеаларни ўйлган ўйиглар, "Вакт", "Бахт тонготари", "Хотим", "Сиёҳдон", "Бизнинг ўйга кўниб ўтинг, дўстларим" шеърларининг туғилиши ва ёзилиш тарихи ва ҳатто ёзилиш жараёнлари воеалари ҳаққоний ёритилган.

Китобнинг 91 саҳифасидан "Елкасини ҳақиқат силаган ижодкор" деб номланган хотиралар бошланади. 56 саҳифадан иборат бу хотира эссеолар Сайд Аҳмаднинг севимли устози Абдулла Қаҳҳорга бағишиланган. Уларни ўқирканисиз кўп олдингизда ўта ҳақиқатгўй, адабиётнинг кучи атомдан зўрлигини амалда улуплаган бадиий сўз устасини кўрасиз.

Или ҳикояси "Тортик" билан адабиётни кириб келган Сайд Аҳмад улуг ёзувчи Абдулла Қаҳҳордан "тарсаки" еган иктидор эгаси эди. Шундай булсада Абдулла Қаҳҳорнинг ҳар бир сўзи, ҳар бир сатри мўтабар дарслек бўлганини меҳр билан кайта-кайта таъкидлайди.

Айниқса, Ўзбекистон Қаҳҳорони, халқ ёзувчи Сайд Аҳмаднинг "Уфқ" китоби тенг-кўрсатида орасида яркаби турбиди. Бу китобни китобхон бошдан-оёқ шавқ билан, ҳеч қаёвада менга туртимишасдан, диккати сусаймасдан, шаштахаси бўғимасдан ўқиб қиради.

Дарҳақидат, "Кирк беш кун", "Хижрон кунларидан", "Уфқ бусасида" ва "Йўқотгандарим волтоганларим"ни варакласангиз, фикримизга шубҳасиз кўшиласиз. Унда 16 нафар ёзувчи ва шоирнинг ҳаётни ҳаётни ютади теран таша тегмаган хотиралар берилган. Мазкур хотиралар китоби ҳақида ўйларкансанда хэлинингизга адабиётшунсо олим Умарали Норматовнинг кўйидаги фикрлари келади: "Йўқотгандарим волтоганларим" каби китоби фикрларни яратади. Аммо "Уфқ" асарини фактинга ушарошиб ва вазиятларда яшаб ўзод этсан, ўшандай замонларда ҳам асл инсоний фазилатларни сақлаб қолгани, ноёб бешдий дурдоналар яратишга ёришилганда адабий жараёнда бу қадар катта мавкеяга эга бўлмасди.

Дарҳақидат, "Кирк беш кун", "Хижрон кунларидан", "Уфқ бусасида" ва "Йўқотгандарим волтоганларим"ни варакласангиз, фикримизга шубҳасиз кўшиласиз. Унда 16 нафар ёзувчи ва шоирнинг ҳаётни ҳаётни ютади теран таша тегмаган хотиралар берилган. Мазкур хотиралар китоби ҳақида ўйларкансанда хэлинингизга адабиётшунсо олим Умарали Норматовнинг кўйидаги фикрлари келади: "Йўқотгандарим волтоганларим" каби китоби фикрларни яратади. Аммо "Уфқ" асарини фактинга ушарошиб ва вазиятларда яшаб ўзод этсан, ўшандай замонларда ҳам асл инсоний фазилатларни сақлаб қолгани, ноёб бешдий дурдоналар яратишга ёришилганда адабий жараёнда бу қадар катта мавкеяга эга бўлмасди.

Адабиёт, академик шоир Faifur Улум ҳақида "Назм чорраҳасидан репортаж" умумий сарлавҳали хотиралар билан бошланади. Унда ҳар бирни адабиётимизда тарихига воеаларни ўйлган ўйиглар, "Вакт", "Бахт тонготари", "Хотим", "Сиёҳдон", "Бизнинг ўйга кўниб ўтинг, дўстларим" шеърларининг туғилиши ва ёзилиш тарихи ва ҳатто ёзилиш жараёнлари воеалари ҳаққоний ёритилган.

Адабиёт, академик шоир Faifur Улум ҳақида "Назм чорраҳасидан репортаж" умумий сарлавҳали хотиралар билан бошланади. Унда ҳар бирни адабиётимизда тарихига воеаларни ўйлган ўйиглар, "Вакт", "Бахт тонготари", "Хотим", "Сиёҳдон", "Бизнинг ўйга кўниб ўтинг, дўстларим" шеърларининг туғилиши ва ёзилиш тарихи ва ҳатто ёзилиш жараёнлари воеалари ҳаққоний ёритилган.

Тоштемир ТУРДИЕВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими.

Шунингдек, "Уфқ" асари асосида пойтатҳ ва вилоят театрларидаги бир неча бор спектаклар саҳналаштирилган ва узулкисиз намойиш этилган. Шу маннода, миллий романчилигимизга асос соглан Абдулла Қодирини асарларида сўнг, ўзбек театри саҳналаштирилган асар — "Уфқ" хисобланади.

Албатта, бу оддий хол эмас, балки асар қаҳрамонларининг тақдирда драматизмага бойлиги, воеаларни халқилигига, сюжетнинг зиддиятилар иссанжасига курилганлиги томошибабини ўзига жалб этиди. Ва ишонч билан айтиш мумкин, "Уфқ" роман-трилогияси хозирги кунда ҳам ўз мавқенини йўқотганди.

Адаб "Йўқотгандарим волтоганларим"даги битикларидаги "Дилбар шоир эди" сарлаҳали эссе оташин шоир Максуд Шайхзодага бағишиланган. Унда фоязи кизиқаралар фоқат Сайд Аҳмад қаламига хос услубда қаламга олиниди. Максуд Шайхзода — Озарбайжон халқининг фарзанди. У вактида бир азимас воеал тифайли Тошкентга сургун килинади. Ўзбекистон раҳбари Усмон Юсупов "ҳалқ душмани ҳам, миллатчи ҳам эмас" деб Максуд Шайхзоданинг қамоқдан чиқишига кўмак беради.

Ўзбек адабиётидаги шоир Миртемир ёрқин из қолдиган. Унга бағишиланган бобда айтилишича, у устози Ойбекка ўшаб кўп ишонувчан, соддади киши бўлган. Уни чув тушириш жуда осон эди. Соддади

ШЕЪРИЯТ

Вақт хаёл риштасин оҳиста узди

Сирожиддин РАУФ

Она тилим

Улкан хандалакдай замин багрида
Хандалак тархидай оҳ, тилим-тилим —
Нуҳининг тўғонидан, балки наридан
Калқиб келаётган, эй туркий тилим!

Урҳолар янграган олис сафарининг
Захмати, шавкати тозодир бошларда,
Яшашга кағолот ҳарбу зарбларнинг
Шонли муҳри қолган битиктошларда.

Турон дарж этилган тарихида!
Аммо бу язимга ўмроҳлар кулар:
Нашики, Чин-Монин, уммон ортида
Акс-садо берганди

